

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی مراغه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی **course plan**

<p>نام درس: واحد نظری بزرگسالان و سالمندان ۱ (اختلالات آب و الکترولیت)</p> <p>*. نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۹۸-۹۹</p> <p>دانشکده: دانشکده علوم پزشکی مراغه</p> <p>*. رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری</p>	<p>* تعداد واحد: ۰.۵ واحد نظری</p> <p>درس پیش نیاز: انگل شناسی، میکروب شناسی، بیوشیمی، آناتومی و فیزیولوژی</p> <p>* روز و ساعت برگزاری: چهارشنبه ۱۱ الی ۱۲</p> <p>*. محل برگزاری: معاونت آموزشی و پژوهشی دانشکده</p> <p>*. گروه آموزشی: پرستاری</p>
<p>نام مدرسین: فرزانه سلیمانی</p> <p>ارتباط با مدرس: چهارشنبه ها و پنج شنبه ها در دانشکده - شنبه تا سه شنبه بیمارستان امیرالمومنین علی (ع)</p> <p>آدرس دفتر: علوم پزشکی مراغه تلفن: ۰۹۳۵۷۲۶۶۷۶۷ پست الکترونیک: nurse.iniran@gmail.com</p>	<p>نام مسوول درس: دکتر عزت آقاجری</p>
<p>هدف کلی درس:</p> <p>آشنایی با اختلالات مربوط به مایعات و الکترولیت ها، اختلالات اسید و باز و درمان و مراقبت پرستاری مربوطه</p>	
<p>مدت زمان تدریس: ۱۲ ساعت</p> <p>روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ</p> <p>رسانه ها: ویدئو پروژکتور</p>	
<p>نحوه ارزشیابی دانشجوی:</p> <p>۱- حضور فعال و همکاری در پرسش و پاسخ (۲ نمره)</p> <p>۲- امتحان میان ترم و نمرات کوئیز (۸ نمره)</p> <p>۳- امتحان پایان ترم (۱۰ نمره)</p>	
<p>مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجوی:</p> <p>یک جلسه غیبت برابر است با حذف واحد</p> <p>وظایف و تکالیف دانشجوی:</p> <p>حضور به موقع و فعال در کلاس</p> <p>* تاریخ امتحان میان ترم: ۹۸/۸/۲۴</p> <p>* سایر تذکرات مهم برای دانشجویان: تاخیر در ورود به کلاس به معنی غیبت است. نمره ی امتحانات کلاسی بخشی از نمره ی پایان ترم محسوب می شود.</p>	
<p>منابع اصلی</p> <p>درسنامه پرستاری داخلی - جراحی برونر و سودارت: سرطان، شوک و آب و الکترولیت</p>	

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی مراغه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی course plan

تقویم درسی

جلسه	رئوس مطالب	آزمون
۱	اهمیت آب در بدن و نحوه برقراری تعادل آن در بدن و مکانیسم های تنظیمی آب در بدن	-
۲	انواع اختلالات آب و مراقبت های پرستاری	Quiz از مطالب جلسه قبل
۳	نقش سدیم در بدن، هایپوناترمی، هایپوناترمی و مراقبت های پرستاری	Quiz از مطالب جلسه قبل
۴	نقش یون پتاسیم در بدن، هایپرکالمی، هایپوکالمی و مراقبت های پرستاری	Quiz از مطالب جلسه قبل
۵	نقش یون کلسیم در بدن، هایپرکلسمی، هایپوکلسمی و مراقبت های پرستاری	Quiz از مطالب جلسه قبل
۶	تعریف PH، اختلالات مربوط به اسید و باز، تفسیر گازهای خونی و شریانی و مراقبت های پرستاری	آزمون میان ترم

جلسه ۱

هدف: آشنایی با اهمیت آب در بدن و مکانیسم های هموستاتیک بدن

اهداف رفتاری:

- پس از پایان این مبحث دانشجو قادر باشد:
- مقدار و ترکیب مایعات بدن را شرح دهد.
  - الکترولیت های موجود در بدن را نام ببرد
  - مکانیسم های تنظیم اجزای مایعات بدن را نام برده هر یک را توضیح دهد.
  - راه های جذب و دفع مایعات را بیان نماید.
  - اعضای فعال در مکانیسم های هموستاتیک را نام برده، عمل هر یک را توصیف نماید.

محتوای درس:

- نقش آب در بدن
- میزان مایعات موجود در بدن
- انواع الکترولیت های موجود در بدن
- مکانیسم تنظیم آب در بدن
- اعضای فعال در مکانیسم های هموستاتیک بدن

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی مراغه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی course plan

جلسه ۲

هدف: آشنایی با اختلالات آب در بدن

اهداف رفتاری:

پس از پایان این مبحث دانشجو قادر باشد:

- کمبود حجم مایعات بدن را تعریف نماید و آن را با دهیدراتاسیون مقایسه کند.
- علل کمبود حجم مایعات بدن را نام برده، تظاهرات بالینی، ارزیابی تشخیصی و نحوه درمان آن را شرح دهد.
- جهت مددجوی فرضی مبتلا به کمبود حجم مایعات براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.
- افزایش حجم مایعات در بدن را تعریف نموده و عوامل ایجاد کننده آن را شرح دهد.
- تظاهرات بالینی، ارزیابی تشخیصی و نحوه درمان در افزایش حجم مایعات را بازگو نماید.
- جهت بیمار فرضی دچار افزایش حجم مایعات بدن براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.

محتوای درس:

- تعریف کمبود و افزایش حجم مایعات بدن
- علل، علائم، ارزیابی تشخیصی، درمان و مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری کمبود و افزایش حجم مایعات بدن

جلسه ۳

هدف: آشنایی با اختلالات یون سدیم

اهداف رفتاری:

پس از پایان این مبحث دانشجو قادر باشد:

- نقش و عملکرد یون سدیم در بدن را بازگو نماید.
- هیپوناترمی را تعریف نماید.
- علل و علائم هیپوناترمی را بیان نماید.
- نحوه درمان هیپوناترمی را شرح دهد.
- جهت مددجوی فرضی دچار هیپوناترمی براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.
- هیپرناترمی را تعریف نماید.
- علل و علائم هیپرناترمی را بیان نماید.
- نحوه درمان هیپرناترمی را شرح دهد.
- جهت مددجوی فرضی دچار هیپرناترمی براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی مراغه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی course plan

محتوای درس:

- نقش و عملکرد یون سدیم در بدن
- تعریف هیپوناترمی
- علل و علائم و نحوه درمان هیپوناترمی
- مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری از مددجوی دچار هیپوناترمی
- تعریف هیپرnatremی
- علل و علائم و نحوه درمان هیپرnatremی
- مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری از مددجوی دچار هیپرnatremی

جلسه ۴

هدف: آشنایی با اختلالات یون پتاسیم

اهداف رفتاری:

- پس از پایان این مبحث دانشجو قادر باشد:
- نقش و عملکرد یون پتاسیم در بدن را بازگو نماید.
- هیپوکالمی را تعریف نماید.
- علل و علائم هیپوکالمی را بیان نماید.
- نحوه درمان هیپوکالمی را شرح دهد.
- جهت مددجوی فرضی دچار هیپوکالمی براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.
- هیپرکالمی را تعریف نماید.
- علل و علائم هیپرکالمی را بیان نماید.
- نحوه درمان هیپرکالمی را شرح دهد.
- جهت مددجوی فرضی دچار هیپرکالمی براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.

محتوای درس:

- نقش و عملکرد یون پتاسیم در بدن
- تعریف هیپوکالمی
- علل و علائم و نحوه درمان هیپوکالمی
- مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری از مددجوی دچار هیپوکالمی
- تعریف هیپرکالمی

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی مراغه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی **course plan**

- علل و علائم و نحوه درمان هیپیرکالمی
- مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری از مددجوی دچار هیپیرکالمی

جلسه ۵

هدف: آشنایی با اختلالات یون کلسیم

اهداف رفتاری:

- پس از پایان این مبحث دانشجو قادر باشد:
- نقش و عملکرد یون کلسیم در بدن را بازگو نماید.
  - هیپوکلسمی را تعریف نماید.
  - علل و علائم هیپوکلسمی را بیان نماید.
  - نحوه درمان هیپوکلسمی را شرح دهد.
  - جهت مددجوی فرضی دچار هیپوکلسمی براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.
  - هیپیرکلسمی را تعریف نماید.
  - علل و علائم هیپیرکلسمی را بیان نماید.
  - نحوه درمان هیپیرکلسمی را شرح دهد.
  - جهت مددجوی فرضی دچار هیپیرکلسمی براساس فرآیند پرستاری برنامه مراقبتی تدوین نماید.

محتوای درس:

- نقش و عملکرد یون سدیم در بدن
- تعریف هیپوکلسمی
- علل و علائم و نحوه درمان هیپوکلسمی
- مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری از مددجوی دچار هیپوکلسمی
- تعریف هیپیرکلسمی
- علل و علائم و نحوه درمان هیپیرکلسمی
- مراقبت پرستاری براساس فرآیند پرستاری از مددجوی دچار هیپیرکلسمی

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی مراغه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی **course plan**

جلسه ۶

هدف: آشنایی با اختلالات اسید و باز

اهداف رفتاری:

پس از پایان این مبحث دانشجو قادر باشد:

- PH را تعریف نماید.
- اسیدوز را تعریف نموده و انواع آن را نام ببرد.
- علل و علایم مربوط به اسیدوز را بیان نماید.
- نحوه درمان اسیدوز را شرح دهد.
- جهت مددجوی مبتلا به اسیدوز برنامه مراقبتی تنظیم نماید.
- آلكالوز را تعریف نموده و انواع آن را نام ببرد.
- علل و علایم مربوط به آلكالوز را بیان نماید.
- نحوه درمان آلكالوز را شرح دهد.
- جهت مددجوی مبتلا به آلكالوز برنامه مراقبتی تنظیم نماید.
- انواع اختلالات اسیدوز و آلكالوز را در مددجوی فرضی تفسیر نماید.

محتوای درس:

- تعریف PH
- تعریف اسیدوز و آلكالوز و انواع آنها
- علل و علایم مربوط به اسیدوز و آلكالوز
- نحوه درمان اسیدوز و آلكالوز
- مراقبت از مددجویان مبتلا به اسیدوز و آلكالوز
- تفسیر گازهای خونی و شریانی

شیوه تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ

رسانه آموزشی: ویدئو پرژکتور